

RAPPORT OG PLANER

2013-2014

Over: Arbeid med formtegning, frihåndsgeometri.

Dokumentet inneholder rapportering på egne virksomhetsmål og resultatoppfølging på nasjonale styringsparametere for 2013 og plan for virksomheten og disponering av statstilskuddet i 2014.

STEINERHØYSKOLEN | OSLO

Professor Dahls gate 30, 0260 Oslo

+47 22 54 05 90

www.rshoyskolen.no | adm@rshoyskolen.no

INNHold

<u>1</u>	<u>INNLEDNING</u>	<u>2</u>
<u>2</u>	<u>RESULTATRAPPORTERING FOR 2013</u>	<u>2</u>
2.1	RAPPORTERING PÅ MÅL	2
2.1.1	SEKTORMÅL 1: UNIVERSITETER OG HØYSKOLER SKAL GI UTDANNING AV HØY INTERNASJONAL KVALITET I SAMSVAR MED SAMFUNNETS BEHOV	2
2.1.2	SEKTORMÅL 2: UNIVERSITETER OG HØYSKOLER SKAL I TRÅD MED SIN EGENART UTFØRE FORSKNING, KUNSTNERISK OG FAGLIG UTVIKLINGSARBEID AV HØY INTERNASJONAL KVALITET	5
2.1.3	SEKTORMÅL 3: UNIVERSITETER OG HØYSKOLER SKAL VÆRE TYDELIGE SAMFUNNSAKTØRER OG BIDRA TIL FORMIDLING, NASJONAL OG REGIONAL UTVIKLING, INNOVASJON OG VERDISKAPNING	10
2.1.4	UNIVERSITETER OG HØYSKOLER SKAL HA EFFEKTIV FORVALTNING AV VIRKSOMHETEN, KOMPETANSEN OG RESSURSENE I SAMSVAR MED SIN SAMFUNNSROLLE	12
2.2	ANDRE KRAV OG FORVENTNINGER	14
2.2.1	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	14
<u>3</u>	<u>PLANER FOR 2014</u>	<u>14</u>
3.1	PLAN FOR VIRKSOMHETEN	14
3.2	PRIORITERT PLAN FOR VIRKSOMHETEN	14

Rapport og planer 2013 - 2014

Steinerhøyskolen

1 Innledning

Steinerhøyskolen leverer med dette «Rapport og planer 2013 – 2014», strukturert iht.

«Statsbudsjettet for 2014 kap. 260 post 70 - Tilskuddsbrev til private høyskoler».

Steinerhøyskolens egne virksomhetsmål er markert med blå skriftfarge og fremkommer av [resultatrapporteringen](#). Resultater som gjelder nasjonale styringsparametere, er også omtalt under sektormålene og har sort skriftfarge. Rapporter som gjelder for 2013 er lagt inn på DBH.

2 Resultatrapportering for 2013

2.1 Rapportering på mål

2.1.1 Sektormål 1: Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Tilstrømming: Øke studenttall, særlig på profesjonsutdanningene – styrke markedsarbeidet

Det er et faktum at behovet for nyutdannete steinerpedagoger til landets steinerskoler og -barnehager ikke på noen måte er dekket. Steinerskolene i Norges interesseorganisasjon *Steinerskoleforbundet* gjennomførte i 2012 en kartlegging av alderssammensetning og kompetanse i steinerskolene. Kartleggingen viser at gjennomsnittsalderen for medarbeiderne ved mange av steinerskolene er svært høy. *Steinerbarnehageforbundet* har bekreftet at det samme gjelder for landets steinerbarnehager. Dette betyr at det ligger et stort potensiale innenfor studentrekruttering og markedsføring som Steinerhøyskolen hittil ikke har klart å realisere. En del av det som gjøres innenfor rekruttering- og markedsføring er et langsiktig arbeid for høyskolen. Det handler blant annet om behandling av sentrale verdispørsmål som bidrar til å understøtte en klar og tydelig profil og «merkevare» utad. Høyskolen har ambisjoner om at dette arbeidet skal bidra til en større deltakelse i samfunnsdebatten og mer synlighet i mediene.

Det arbeides kontinuerlig med dette gjennom forskjellige mindre tiltak: tekster og aktivitet på høyskolens nettsider og i sosiale medier, brosjyremateriale, annonsevirksomhet og tilstedeværelse på aktuelle utdannings-portaler og -messer.

I 2013 har høyskolen videreført rekrutteringssatsningen gjennom å engasjere Steinerhøyskolens tidligere studenter i markedsføringsarbeid og ved et tett samarbeid med Steinerskolenes foreldreforbund, Steinerskoleforbundet og Steinerbarnehageforbundet. De fleste tiltak og oppgaver i prioritert plan ble iverksatt som beskrevet. Det har også i 2013 vært et spesielt fokus på høyskolens profesjonsutdanninger, lærer- og førskolelærerutdanningene.

Steinerhøyskolen har svært fornøyde studenter, og det er derfor naturlig å knytte dem tettere til et rekrutteringsarbeid.

Det ble nedlagt mye systematisk arbeid i løpet av året og nye tiltak ble satt i gang i tillegg til de som allerede har vært prøvd ut over tid. Det medførte en liten økning i registrerte studenter (185 mot 162 i 2012). Målet om en økning i studenttallet på heltidsutdanningene (de to lærerutdanningene og billedkunstfag) ble likevel ikke nådd i 2013:

Tall fra DBH (tall fra 2012 i parentes)

Det ble tatt opp 81 nye studenter ved studiestart høsten 2013 mot 95 studenter høsten 2012. Totalt sett er det en nedgang, men en økning innenfor høyskolens videreutdanningstilbud (15/30 studiepoeng). På de øvrige studiene ved høyskolen var opptaket stabilt lavt:

- Lærerutdanning: 9 (12) studenter startet utdanningen
- Førskolelærerutdanning: 7 (8) studenter på heltid, ikke ordinært opptak på deltid i 2013 (11)
- Videreutdanning: 38 (13) studenter startet videreutdanning
- Billedkunstfag: 8 (5) studenter
- Master: 12 (18) studenter
- Sosialpedagogikk: ikke ordinært opptak i 2013 (25)

Oppsummering/framdrift

En liten økning i tilstrømming av nye studenter høsten 2013 har medført en liten oppgang i antall registrerte studenter ved telling 1.oktober, fra 162 i 2012 til 185 i 2013. Økningen ligger først og fremst i videreutdanningstilbudet (15/30 studiepoeng) og gir dermed svakere uttelling enn fulltidsstudier. Vi må dermed fastslå at målet om økt tilstrømning ikke er nådd.

Steinerhøyskolen må fortsette å arbeide aktivt og målrettet med studentrekruttering til alle studier.

Profilere høyskolens egenart, verdigrunnlag og tilbud

Steinerhøyskolen har i 2013 fulgt prioritert plan og arbeidet systematisk med å profilere steinerpedagogiske verdier, kunnskapssyn og læringssyn både sammen med Steinerskoleforbundet og Steinerskolenes foreldreforbund og på egne nettsider, gjennom brosjyrer og annet materiell og gjennom sosiale medier. Når det gjelder mål om engasjement i samfunnsdebatten, har vi i noen grad nådd ut med innspill og meninger.

Gjennomføring på normert tid, øke gjennomstrømming

Steinerhøyskolen er kontinuerlig opptatt av å opprettholde og forbedre gjennomstrømmingen ved våre fem studietilbud. Individuell utdanningsplan utarbeides for studenter som ikke har mulighet til å fullføre studier på normert tid grunnet helse eller andre forhold. Steinerhøyskolen gir god veiledning og oppfølging (jfr. NOKUTs Studiebarometer 2013), har god oversikt og fanger opp de studentene som kan og vil fullføre sine studier. Vi har dermed lite å hente på ytterligere tiltak tilknyttet gjennomstrømming.

Tall fra DBH:

Styringsparameter: *Andel studenter på bachelorutdanning som gjennomførte på normert tid (%)*:

Tall fra Steinerhøyskolen viser at 14,7 % (33,33%) av studentene på høyskolens to heltidsutdanninger på *bachelornivå*, lærer- og førskolelærerutdanning, gjennomførte på normert tid i 2013. Dette ser urovekkende lavt ut. Det er samtidig vanskelig å vite om det er en trend i den lave gjennomføringsprosenten for 2013, fordi studentgruppene er små og naturlige variasjoner fra kull til kull får store utslag. Høyskolen har god oversikt over studentmassen, og der hvor noen forlenger studieløpet eller avbryter studier er det gode grunner til dette. Det er lite som tyder på at det henger sammen med mangelfull oppfølging av studentene (jfr. Studiebarometeret 2013).

Det er kun lærerutdanning og førskolelærerutdanning, heltid, som fanges opp av dette styringsparametret, da øvrige studietilbud er deltidsutdanninger eller årsstudium.

Vi har analysert statistikken fra DBH og ser noen årsaker til lav gjennomstrømningsprosent:

- Lav tilstrømming er en påvirkende faktor. Høyskolens hovedmålsetting er å øke studenttilstrømming.
- Statistikk fra opptakstallene de siste fire årene (se tabell nedenfor) viser at gjennomsnittsalderen ved høyskolens bachelorstudier er nokså høy. Snittalderen ved begge utdanninger er over 30 år, noe som kan tilsa at mange av studentene er i en livssituasjon som kan føre til at ordinært studieløp ikke lar seg gjennomføre.

År	Snittalder, Lærerutdanning, bachelor	Snittalder, Førskolelærerutdanning, bachelor
2013	30,6	31,3
2012	30,5	33,0
2011	31,7	31,9
2010	31,2	31,4

- Studenter som søker innpassing ved våre bachelorstudier blir i det studieadministrative systemet registrert som studenter ved det 3-årige bachelorprogrammet, og påvirker dermed statistikken. Det har blitt en økende forespørsel om innpassing, og vi må gå i dialog med DBH og vurdere om disse studentene skal/bør registreres på annen måte.

Høyskolen vil holde øye med og jobbe for god gjennomstrømmingen for studentgruppene.

Styringsparameter: *Andel studenter på masterutdanning som gjennomførte på normert tid (%)*

Høyskolen har ikke data. Masterprogrammet ved Steinerhøyskolen er deltid over 3 år.

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Steinerhøyskolens kvalitetspolitikk har vært å sørge for god kommunikasjon, lave terskler og åpne dører slik at kommunikasjon og samhandling blir enklest mulig. Det er små og gjennomsiktede forhold, og i realiteten ivaretar forholdet mellom studentene og høyskolens medarbeidere den viktige dialogen som kan sikre studentene nødvendig oppfølging og tilrettelegging i forhold til å kunne nå studiets målsettinger. Studentene får god informasjon om de ulike emnenes mål, krav til oppmøte, arbeidskrav, forventet arbeidsomfang, litteratur og hvordan faglig nivå og egnethet blir vurdert og kontrollert. Hver student har dessuten en mentor de kan rådføre seg med og som vil ta

initiativ overfor studenter som står i fare for å miste grepet på studiene. Det gjennomføres årlige anonyme studentevalueringer som tar for seg ulike sider av studiets kvalitet. Studentenes vurdering av hvilke muligheter de har hatt til å oppnå forventet læringsutbytte blir besvart implisitt i de spørsmål evalueringene tar opp. I tillegg utformes det en årlig eksamensrapport som viser utviklingen fra tidligere år. Steinerhøyskolens medarbeidere og ledelse analyserer resultatene fra disse evalueringene og vurderer om tiltak bør igangsettes, og i tilfelle hvilke.

Studentenes gjennomstrømming på normert tid (se ovenfor) ligger i 2013 under landsgjennomsnittet for fulltidsstudieprogrammene for sektoren. Kvalitetssikringssystemet legger opp til årlige evalueringer fra studentgruppene, og det er ingen indikasjoner på at høyskolens undervisning eller oppfølging av studentene er medvirkende til lav gjennomstrømming i 2013.

Studieår i billedkunstfag, sosialpedagogikk (deltid, 4 år), førskolelærerutdanning (deltid 5 år), videreutdanning (varierende lengde) er studietilbud som ikke fanges opp av styringsparameter, sektormål 1. Gjennomføring på normert studieløpsti ved disse utdanningene på bachelornivå er høy og vi kan dermed konkludere med at studentenes muligheter til å oppnå læringsutbyttet er god.

Data som understøtter:

Fra DBH: Studenter pr. faglig tilsatte var 13,4 (12,9) i 2013.

Det lave antall studenter pr. faglig tilsatt er en utfordring i forhold til høyskolens økonomi, men betyr samtidig god oppfølging av hver enkelt student.

I 2013 gjennomførte NOKUT for første gang en nasjonal studenttilfredsundersøkelse blant studenter på bachelorgrad- og mastergradsstudier, publisert på nettstedet www.studiebarometeret.no.

Undersøkelsen som vil være årlig, gjør det mulig å sammenligne resultater med gjennomsnittsverdier for tilsvarende studietilbud. I 2013 skåret Steinerhøyskolen jevnt over svært godt på spørsmålene knyttet til læringsutbytte. På høyskolens fire relevante studietilbud lå svarene på mellom 4,0 og 4,5, mens snittet på sammenlignbare studier lå mellom 3,5 og 3,8.

2.1.2 Sektormål 2: Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

I Steinerhøyskolens strategiske langtidsplan (2005-2015) skisseres en langsiktig og helhetlig plan for forsterkning av forskning, utviklingsarbeid og publisering. Steinerhøyskolens samfunnsoppdrag er å utvikle steinerpedagogikkens egenart, dvs. å ivareta og styrke samspillet mellom forskning og utdanning internt og mot samarbeidspartnere.

Satsningsområder i 2013:

2.1. Utvikle og iverksette langsiktig og helhetlig plan for forsterkning av forskning, utviklingsarbeid og publisering

Ansvar for FoU, kompetanseheving, publisering og formidling ved Steinerhøyskolen

Førsteamanuensis Bente Edlund har vært konstituert forskningsleder med hovedansvar for det nordiske forskningsrådet NORENS (Nordic Research Network for Steiner Education).

Doktorgradsprosjekt

I 2013 har Rudolf Steinerhøyskolen hatt en doktorgradsstipendiat i 0,8 stipendiatårsverk t.o.m. mai 2013. Cand.philol. Anne-Mette Stabel leverte ultimo mai sin ph.d.-avhandling: *Visjoner og vilkår. Om steinerskolens utvikling i Norge fra 1926 – 2004*. Avhandlingen er den første i sitt slag som undersøker hvordan steinerskolen har utviklet seg innenfor rammene av norsk utdanningshistorie. Arbeidet er utført ved Institutt for Pedagogikk ved Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo og er finansiert av Steinerhøyskolen. Disputas fant sted 31.01.2014.

Publisering

Steinerhøyskolens medarbeidere har i 2013 hatt stor produksjon av vitenskapelige artikler hvorav 1 er i fagfellelevurdert tidsskrift (jfr. DBH):

- Poetizing our unknown childhood: meeting the challenge of social constructivism. The Romantic philosophy of childhood and Steiner's spiritual anthropology.. *Research on Steiner Education* (ROSE) 2013 ;Volume 4.(1) www.rosejournal.com

Artiklene har høy bruksverdi for høyskolens studieprogrammer og vil bli tilrettelagt og brukt som litteratur i studier på bachelor- og masternivå.

Kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling

I 2013 har Steinerhøyskolens medarbeidere blant annet hatt faglig ansvar for tre konserter, tre utstillinger og 17 dukketeaterforestillinger i det offentlige rom.

2.2. Ivareta og styrke samspillet mellom forskning og utdanning internt og mot samarbeidspartnere

2.2.1. Utvikle gode ph.d.-prosjekter for fremtidige medarbeidere som kan tilføre viktig kunnskap til praksisfeltet

I 2013 ferdigstilte høyskolens fast tilsatte medarbeider Anne-Mette Stabel sin ph.d. Det ble også avsatt ressurser til et doktorgradsarbeid som dessverre måtte skrinlegges.

Erfaringen sier at det er ytterst krevende å bære utgiftene med å oppgradere ph.d-kandidater i den faste staben innenfor eksisterende økonomiske rammer. Det er derfor tilsatt eksterne medarbeidere med oppnådd ph.d-grad. I det nordiske forskningssamarbeidet har det blitt satset på å understøtte ph.d kandidater med tanke på sambruk av ph.d.-kompetanse innen steinerpedagogikk på tvers av landegrensene.

2.2.2. Rekruttere og ivareta høyt kvalifiserte medarbeidere

Steinerhøyskolen har jobbet systematisk med å omarbeide lønssystemet og øke lønnsnivået. Dette anses som en viktig målsetting for å kunne rekruttere unge, høyt kvalifiserte medarbeidere.

I 2012 tilsatte Steinerhøyskolen to høyt kvalifiserte medarbeidere under 40 år.

I 2013 har ytterligere 3 medarbeidere med førstestillings- eller professorkompetanse blitt ansatt; professor 2 Finn Hjordemaal, i hovedsak tilknyttet masterstudiet, professor 2 Andreas Kienlin

tilknyttet studieår i billedkunstfag og førsteamanuensis Balder Onarheim, i hovedsak tilknyttet studieår i billedkunstfag.

2.2.3. Videreutvikle interne og eksterne arenaer for samarbeid om forskning og utviklingsarbeid

Steinerhøyskolen har store utfordringer i forhold til å kunne finansiere og utvikle forskningsdelen av sin virksomhet og ha ressurser til pedagogisk utviklingsarbeid. Strategien for å møte denne utfordringen er todelt:

- Den første strategien er samarbeid med steinerskoler, -barnehager, forbund og lærerutdanningsinstitusjoner i Norden for å bygge opp et felles forskningsnettverk (NORENSE) med en praksisnær forskningsprofil. Den praksisnære forskningen kan bidra til en samlet forskningskultur med samvirke mellom kunnskapsutvikling i skole, utdanning og forskning.

NORENSE (Nordic Research Network for Steiner Education)

NORENSE COUNCIL (NC) er forvaltere av det nordiske forskningsprogrammet NORENSE og ledes av førsteamanuensis Bente Edlund. Det består av 12 medlemmer som representerer høyskolene, steinerskolene, steinerbarnehagene, foreldreforeningene og forbundene i Norge, Sverige og Finland. I 2013 har midler blitt tildelt tre ph.d-kandidater, to fra Finland og en fra Danmark. I tillegg til å fordele forskningsmidler arbeider NC med å skape gode rutiner knyttet til utdeling og oppfølging av forskningsmidlene. NC har hatt to temaer som prioritert utviklingsarbeid i 2013:

1. NC arbeider for å inkludere steinerpedagogiske forsknings-, praksis- og utdanningsmiljøer i Danmark i NORENSE. 18. og 19. november 2013 arrangerte NC en konferanse ved Marjatta Seminarium i Danmark med gjensidig orientering om forskningsprosjekter og utveksling av erfaringer som et ledd i strategi for fremtidig samarbeid.
2. NC arbeidet med strategiplan for årene som kommer med vekt på utlysning av forskningsmidler i tråd med høyskoleutdanningenes og praksisfeltets prioriterte behov for forskningssatsning. Det ble også opprettet et forskningsfellesskap for stipendiatene.

- Den andre strategien er et samarbeid med høyskoler/universiteter med pedagogisk fagkompetanse og forskererfaring tilsvarende førstestillingkompetanse.

Internasjonalt samarbeid for å styrke fagmiljøet

Steinerhøyskolen har en samarbeidsavtale med Alanus Hochschule für Kunst und Gesellschaft, Tyskland som gjelder utveksling av fagpersonell og studenter. Alanus (www.alanus.de) tilbyr dessuten en tyskspråklig variant av Steinerhøyskolens internasjonale masterstudium som i Norge har engelsk som undervisningsspråk.

Samarbeidet bidrar til et større fagmiljø og tettere kontakt rundt faglige spørsmål knyttet til forskning og forskningens betydning i undervisning.

Tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education)

Samarbeidet med Alanus Hochschule har vært betydningsfullt på flere plan, bl.a. med etableringen av det felles fagfelleverdret elektroniske tidsskriftet RoSE (<http://www.rosejourn.com>). I 2013 kom

det internasjonale forskningstidsskriftet RoSE ut i nye utgaver på engelsk og tysk. Dessuten ble det nedlagt arbeid i å tydeliggjøre de formelle aspektene ved samarbeidet, økonomisk og administrativt.

Konferansebidrag i 2013

- Førsteamanuensis Fabio Bento ga en presentasjon av sitt planlagte forskningsprosjekt: An Exploratory Study into Perceptions of Decision-making Processes in Norwegian Waldorf Schools v/ konferansen "Thinking through Action: Epistemological Perspectives in Educational Action Research" i regi av Crossfields Institute, Ruskin Mill Trust, The Field Centre og Alanus Hochschule, 8.-9. november 2013.
- Førsteamanuensis Bente Edlund bidro med forelesning/panel/diskusjonsforum på *Konferenz für Heilpädagogik und Sozialtherapie* ved Goetheanum i Dornach, Sveits. Målet var å undersøke Rudolf Steiners spesialpedagogiske grunntekster i lys av senere års kunnskaps- og fagutvikling, oktober 2013.

Pedagogisk fagseminar med Freie Hochschule Stuttgart og Steinerhøyskolen

I 2010 innledet Steinerhøyskolen samarbeid med Freie Hochschule Stuttgart <http://www.freie-hochschule-stuttgart.de>. Den 9. og 10. mai, 2013 ble faglig samarbeid videreført med fagseminar i Stuttgart: *Vitenskap og kunst – deres gjensidige forhold som del av forskningsbasert undervisning*. Høyskolene inngikk avtale om at førsteamanuensis Bente Edlund skal gi undervisning ved masterprogrammet v/ Freie Hochschule våren 2014.

ENASTE (European Network for Academic Steiner Teacher Education)

ENASTE består av ti steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner som har eller arbeider for å få akademisk akkreditering. Nettverket har sitt sete i Wien, og her holdes normalt tre årlige konferanser hvor grunnleggende verdier og innhold i lærerutdanningene drøftes. I mai 2013 arrangerte nettverket en offentlig pedagogisk konferanse i Wien (<http://www.enastecongress2013.net/>). Her deltok masterstudenter og Steinerhøyskolens rektor, Gerd Eva Valøen, som er høyskolens faste representant i nettverket.

FoU – arbeid ved og blant Steinerhøyskolens medarbeidere 2013

FRUKT - (FORSKNING, UTVIKLINGSARBEID, KUNST OG TEKST).

Steinerhøyskolen etablerte i 2011 FRUKT, et forsknings- og utviklingsarbeid for alle fagansatte i utdanningene på bachelornivå. FRUKT-arbeidet er i 2013 utvidet og styrket. Medarbeidere ved høyskolens masterstudium deltar og veileder arbeidet. Slik sikres kontakten mellom alle studieretningene ved Steinerhøyskolen, og det faglige utviklingsarbeidet blir satt inn i et helhetsperspektiv. Følgende tre arbeidsområder inngår som del av FRUKT-arbeidet:

Forskningsprosjekter

- **Læringens mangfold. Hva slags læring og utvikling skjer ved Steinerhøyskolen?**

Ansvar: Førstelektor Arve Mathisen og førsteamanuensis Anne-Mette Stabel

Tidsramme: høst 2013 - vår 2016

Målsetting: Publisering

Deltakere: Lærerutdanningens fagmiljø

- **An Exploratory Study into Perceptions of Decision-making Processes in Norwegian Waldorf Schools**

Responsibility: Assistant Professor Fabio Bento

Timeframe: December 2013 - July 2014

Aimed result: Publication in peer-reviewed journal

- **SKOLETID - et forskningsprogram med fokus på tid, rytme, temporalitet og læring i skolen**

Ansvar: Førstelektor Arve Mathisen (studieleder) og professor 2 Finn R. Hjordemaal

Tidsramme: 2013 – 2015

Målsetting: Rapport og artikkelsamling

Deltakere: Masterkollegiet

- **Constraints and Creativity in Education**

Ansvar: Førsteamanuensis Balder Onarheim

Tidsramme: 2013 - 2014

Målsetting: Empirisk arbeid og publisering (2013 og 2014)

Deltakere: Studenter og fagmiljø v/ Studieår i billedkunsthøgskolen

Formidlingsprosjekter

- **Steinerpedagogisk lærerutdanning, bakgrunn, intensjoner og arbeidsformer**

I løpet av de nærmeste ti årene vil det være et stort behov for nye steinerpedagoger i Norge. Svært mange av dagens steinerpedagoger vil i løpet av de neste årene gå av med pensjon og steinerskolene står foran et generasjonsskifte. Søkningen til Steinerhøgskolens førskole- og lærerutdanning er i dag ikke stor nok til å kunne dekke behovet for utdannede pedagoger. Det er derfor nødvendig at Steinerhøgskolen på flere hold arbeider aktivt for å spre kunnskap om utdanningstilbudet, og det er vedtatt at ett av de sentrale områdene for FRUKT er å gi ut en artikkelsamling om den steinerpedagogiske lærerutdanningen, dens bakgrunn, intensjoner og arbeidsformer.

Artiklene skrives av medarbeidere ved Steinerhøgskolen, forfattere og forskere som har arbeidet med de ulike temaene. Det etableres skrivegrupper som leser og kommenterer hverandres tekster.

Utviklingsprosjekter

- Iverksetting av reviderte studieplaner

Steinerhøgskolen iverksatte reviderte studieplaner for samtlige studieprogram i studieåret 2013-14. Dette innebar utviklingsarbeid på flere områder. Plan skal møte virkelighet og de muligheter og begrensninger dette innebærer. Følgende områder vil være utviklingsprosjekter i 2013-14.

Praksisordning i lærerutdanning: Det er utviklet en ny praksisplan som skal iverksettes og videreutvikles sammen med praksislærerne i steinerskolene. Det planlegges to samlinger med praksislærerne i løpet av studieåret 2014/2015.

Mentor- og veiledningsvirksomhet i lærerutdanningene: Steinerhøgskolens mentor- og veiledningsvirksomhet ble høsten 2013 evaluert og videreutviklet av lærerutdanningens kollegium.

Større mobilitet for Steinerhøgskolens lærerstudenter: Strukturen i ny studieplan ligger til rette for et tettere samarbeid med andre lærerutdanninger. Det er per i dag kontakt mellom HiOA og

Steinerhøyskolen om hvordan lærerstudenter fra Steinerhøyskolen kan innpasses i grunnskolelærerutdanningene. Annet samarbeid som sikrer våre studenter større mobilitet er del av utviklingsarbeidet.

Målet med arbeidet innenfor alle de tre områdene, er å styrke og videreutvikle både den akademiske, profesjonsrettede og kunstneriske kompetansen ved høyskolen og å se disse feltene i sammenheng. FRUKT er et langsiktig arbeid (2013 – 2016).

2.1.3 Sektormål 3: Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskapning

Øke andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

Andel inntekter fra bidrags og oppdragsfinansiert aktivitet utgjør 683 000 kr av 18 831 000 kr som er de totale driftsinntektene for Steinerhøyskolen.

Samarbeide tett med samfunns- og arbeidsliv

Steinerhøyskolens viktigste oppdragsgivere og samarbeidspartnere er Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet, Norsk forbund for helsepedagogikk og sosialterapi og Steinerskolenes foreldreforbund. Sammen med disse aktørene drøftes overordnede målsettinger og strategier legges. Alle viktige spørsmål som berører utdanningene blir kommunisert gjennom forbundene eller direkte til og fra de ulike praksisfeltene. Det konkrete samarbeidet om for eksempel praksis og praksisplasser skjer i samarbeid med de enkelte steinerskoler, steinerbarnehager og helsepedagogiske virksomheter og med ansvarspersoner i de aktuelle foretakene. I 2013 har Steinerhøyskolen hatt følgende prioriterte virksomhetsmål innenfor dette området:

- a) Videreutvikle utdanningstilbudene i tråd med skolenes, barnehagenes og de helsepedagogiske virksomhetenes behov
- b) Programutvikling: iverksette endringer i studieplaner og evaluere studietilbud i samarbeid med de respektive forbundene som representerer praksisfeltene
- c) Gi relevante etter- og videreutdanningstilbud, god informasjon om innpassing
- d) Opprettholde satsning på formidling gjennom kurs, foredrag og artikler i tidsskrifter

Steinerhøyskolen har oppnådd gode resultater på samtlige av de fire målsettingene i 2013:

- A. Det er god kommunikasjon mellom høyskolen og forbundene så vel som med de enkelte arbeidsplassene og medarbeidere, og derfor er det lett å fange opp og analysere behovene som meldes. Et tilbakevendende tema både i lærer- og førskolelærerutdanningen er å finne riktig balanse mellom faglig bredde og dybde, mellom teori, kunsthøgskole og praksis; og mellom akademisk og erfaringsbasert læring. Dette drøftes inngående på ulike arenaer, og tendensen er at høyskolen dras i to retninger. Mens lovkrav og retningslinjer beveger seg mot mer forskningsbasert kunnskap, faglig dybde og teoritunge studier, er praksisfeltet gjennomgående mer opptatt av studentenes praktiske ferdigheter, deres egen dannelse og selvstendighet, evnen til å lede arbeid og aktiviteter med barn og med hvilken sikkerhet de faktisk møter barn og foreldre. Dette er svært interessante problemstillinger som er levende dilemmaer og spennende

utfordringer for høyskolen faglige ledere gjennom utviklingen av studie- og undervisningsplaner; og for den enkelte faglige tilsatte i utformingen av sine undervisningsoppgaver.

- B. Oppdaterte studieplaner iht. NKR (Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk) ble iverksatt i 2013. Som et ledd i dette arbeidet ble planene videreutviklet og omstrukturert. Det har blitt gjort et stort informasjonsarbeid i forhold til implementering av de nye planene både internt, eksternt og spesielt i forhold til samarbeidspartnere. Nye planer vil fortløpende bli evaluert i 2014.
- C. Etter- og videreutdanningsavdelingen ved Steinerhøyskolen har et tett og nært samarbeid med forbundene om hvilke etter- og videreutdanninger som tilbys årlig og på noe lengre sikt. Skolers og barnehagers behov for kompetanseheving og kurs drøftes på nasjonale arenaer og Steinerhøyskolen legger opp sine langsiktige planer i forhold til det behovet som beskrives. Høyskolen er avhengig av at dyktige lærere og førskolelærere i Skandinavia påtar seg undervisningsoppgaver innenfor sine fagfelt, både i kurssammenheng og som gjestelærere, og dette knytter også praksisfeltet og høyskolen nærmere sammen og sørger for en kontinuerlig kunnskaps- og erfaringsdeling mellom utdanning og praksisfelt. I 2013 deltok 49 personer i Steinerhøyskolens videreutdanningstilbud. Det ble arrangert 12 etterutdanningskurs kurs med til sammen 556 deltakere. Av dem var 346 fra norske skoler og barnehager og 210 fra andre land i Norden.
- D. Steinerhøyskolens formidlingsaktivitet er høy sett i forhold til antall medarbeidere, og den avhenger av behovene som meldes fra steinerpedagogiske virksomheter og fra arenaer som er interessert i steinerpedagogiske verdier eller perspektiver. I 2013 har Steinerhøyskolens medarbeidere gitt følgende formidlingsbidrag (2012-tall i parentes):

Type formidling	i Norge	i utlandet	Totalt
Foredrag og kursvirksomhet	93 (30)	38 (34)	131 (64)
Artikler/kronikker og debattinnlegg	20 (9)	8 (8)	28 (17)
Bokutgivelse/doktoravhandling	1 (1)	0	1 (1)
Kunstneriske prosjekter, utstillinger, forestillinger, konserter	24 (16)	0	24 (16)

I tillegg kommer en fagfelleverdert artikkel registrert i Cristin, nivå 1 (6 stk. i 2012, 5 på nivå 1).

Fleksibel utdanning, tilrettelegge studiet for ulike studentgruppers behov

Steinerhøyskolen har definert dette virksomhetsmålet:

Møte behov for fleksibel organisering av videreutdanning

Det ble i 2013 planlagt og igangsatt et pilotprosjekt for videreutdanning i *pedagogikk og elevkunnskap (PEK)*, 45 eller 60 studiepoeng i løpet av 3 år. Målet var å nå nye grupper studenter og å imøtekomme behov fra praksisfeltet. Tilbudet skiller seg fra de andre videreutdanningstilbudene ved Steinerhøyskolen ved at det er lite undervisning på høyskolen og dermed bedre tilrettelagt for medarbeidere i skolene som er i jobb og bor andre steder enn i Oslo-området. Arbeidskravene møtes gjennom nettbasert veiledning og vurdering, samt lokal tilrettelegging og oppfølging i et forpliktende samarbeid mellom studentens arbeidsgiver i en steinerskole og Steinerhøyskolen. Pilotprosjektet vil bli evaluert våren 2014.

2.1.4 Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle

Langsiktig økonomisk planlegging, trender og strategiske mål:

Steinerhøyskolens utfordringer på kort sikt ligger i å rekruttere nok studenter for å sikre steinerskoler og steinerbarnehager kvalifiserte lærere og førskolelærere. For Steinerhøyskolen vil flere studenter gi større forutsigbarhet og større økonomisk handlingsrom, noe som er svært viktig for å klare å gjennomføre viktige utviklingsprosesser og styrke tiltak som kontinuerlig kan ivareta forskning og faglig kvalitet i utdanningene. Studenttallene har pekt nedover de siste årene, både når det gjelder antall søkere, opptak og studenter som faktisk begynner studiene. Som tidligere rapportert, er det viktig at dette snur slik at skoler og barnehager sikres tilvekst av kompetente medarbeidere. Det er fortsatt et hovedmål å øke studenttallene på studieprogrammene. Et annet hovedmål er å sikre at Steinerhøyskolen fyller krav til fagmiljø og forskning med god margin. Dette er en utfordring selv om det jobbes systematisk og inngående med det gjennom stipendordninger, samarbeidsavtaler og utveksling. Steinerhøyskolens fagfelt er steinerpedagogikk, og det er per i dag ikke mange (selv på verdensbasis) som forsker på feltet eller har relevant kompetanse. Derfor må dette bygges opp gjennom kompetanseheving og utstrakt samarbeid over landegrensene. Se mer om dette under punkt 2.1.2.

Mål:

- Flere studenter
- Styrke fagmiljøet: Oppfylle alle lovkrav og retningslinjer mht. kompetanse og forskning med god margin, sørge for relevant steinerpedagogisk kompetanse
- Konkurransedyktig lønn
- Kjøpe inn førstestillingskompetanse, tilby stipendiater, bygge opp felles fagmiljø med relevante partnere
- Overlappe bemanning for å kvalitetssikre kommende generasjonsskifte

Strategi:

Steinerhøyskolen har en solid egenkapital, i overkant av 3 millioner kroner ved utgangen av 2013. Det anses som helt essensielt å satse offensivt for å nå mål om flere studenter og få fortgang i å etablere et mer robust fagmiljø. Derfor iverksettes tiltak etter plan, fortsatt satsning på studentrekruttering, fagmiljø og faglig overlapping for å sikre kvaliteten i et kommende generasjonsskifte. Det er derfor gått inn for kalkulerte underskudd i noen av årene frem mot 2017, se prognosen på neste side.

	2013 Resultat		2014 Prognose		2015 Prognose		2016 Prognose		2017 Prognose	
	Våren	Høsten	Våren	Høsten	Våren	Høsten	Våren	Høsten	Våren	Høsten
Lærerutdanning	30	31	32	30	30	28	28	28	28	27
Førskolelærerutd. hel	21	19	16	16	16	17	17	18	18	18
Førskolelærerutd. del	21	19	21	21	21	16	16	17	17	6
Kunst	6	9	9	9	9	6	6	6	6	6
Master	38	38	38	42	42	40	40	42	42	42
Videregående utdanning	11	43	43	45	45	55	55	35	35	35
Sos. ped.	24	24	23	39	39	39	39	32	32	32
Total studenter	151	183	182	202	202	201	201	178	178	166
Ansatte årsverk	18,30	19,51	20,96	20,66	20,66	20,66	20,66	20,66	20,66	20,66
Inntekter	18 831 000		18 168 875		17 956 014		18 733 864		19 176 837	
Lønn & personalkostnader	14 437 000		14 168 805		14 452 182		14 741 225		15 036 050	
Driftskostnader	4 926 000		3 981 776		4 061 412		4 142 640		4 225 493	
Årsresultat	-532 000		18 293		-557 579		-190 001		-84 705	
Eigenkapital	3 089 566		3 107 859		2 550 280		2 400 279		2 315 573	

Skape et robust fagmiljø gjennom samarbeidsavtaler på nasjonalt og internasjonalt nivå

Steinerhøyskolen har en av sine hovedutfordringer i å utvikle et sterkt fagmiljø og en profilert forskningskultur innenfor sitt fagområde; steinerpedagogikk. Det er få forskere som har kompetanse på dette fagfeltet. Samtidig ser det ut til at interessen for steinerpedagogikk blant etablerte forskere utenfor miljøet er liten. Det er derfor en viktig oppgave å finne ressurser til å utdanne forskere som i utgangspunktet er interessert i steinerpedagogikk og på den måten stimulere til ny forskning.

Kort oppsummert er Steinerhøyskolens strategi for å skaffe et tilstrekkelig robust miljø for forskning, forskningsbasert undervisning og forskere innenfor kjerneområdet steinerpedagogikk:

- Skaffe økonomi til å finansiere prosjekter, relevante forskningsresultater, innkjøp av kompetanse, utdanning av fremtidige forskere
- Finne og hente inn forskere med steinerpedagogisk kompetanse eller interesse for steinerpedagogiske tema som er interessante for utdanningene – bygge nettverk, nasjonale, nordiske og verdensomspennende
- Rekruttere fremtidige forskere og førstestillingskompetente gjennom doktorgradsstipendiater, delfinansiering
- Kartlegge mulighetene for å dele faglige ressurser med andre lærer- og førskolelærerutdanninger

Resultater og prosesser i 2013:

I 2013 leverte doktorgradsstipendiat Anne-Mette Stabel sin avhandling «Visjoner og vilkår – Om steinerskolens utvikling i Norge fra 1926-2004», og ved utgangen av året ble dato for disputas satt. Dette er et bidrag til profesjonsforskningen på området steinerpedagogikk og samtidig en milepæl i Steinerhøyskolens kompetansehevsplan.

Steinerhøyskolen har i løpet av året utvidet fagmiljøet med ny førstestillings- og professor-kompetanse tilsvarende ½ årsverk og har på denne måten styrket høyskolens faglige robusthet.

Høsten 2013 ble det inngått en intensjonsavtale om sammenslåing av en eierstiftelse (Berle antroposofisk arbeidssenter), Den Norske Eurytmihøyskole og Steinerhøyskolen. Målsettingen med avtalen er å styrke høyskolenes faglige og økonomiske robusthet og studentenes læringsmiljø. Ved en sammenslåing kan utdanningene samordnes faglig og administrativt, og potensialet som ligger i det naturlige spenningsfeltet mellom kunst, kunstfag og pedagogikk kan realiseres. Sammenslåingen gir dessuten åpenbare muligheter til å dyrke egenarten ved både kunst- og pedagogikkutdanningene samtidig som kunstfagene og deres betydning styrkes gjennom et utvidet og sterkere fagmiljø. Det bidrar også til at driften effektiviseres.

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Steinerhøyskolen har i 2013 hatt to tilsatte professorer i til sammen 0,3 stilling (gjennomsnittstall), begge er menn.

2.2 Andre krav og forventninger

2.2.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Steinerhøyskolens risiko- og sårbarhetsanalyser evalueres og oppdateres årlig. Kriseplanverket blir også evaluert og videreutviklet årlig. Rutiner og plan for årlige øvelser (førstehjelp, brann, evakuering, terrorfare) iverksettes fra 2014.

3 Planer for 2014

3.1 Plan for virksomheten

Institusjonens samfunnsoppdrag og særpreg

Steinerhøyskolen er den eneste høyskolen i Norden som tilbyr profesjonsutdanning og studier for steinerpedagoger og medarbeidere for skole, førskole og sosialterapeutiske virksomheter på bachelor- og mastergradsnivå. Det steinerpedagogiske miljøet i Norge er lite, men behovene er like mangfoldige som i annen pedagogisk virksomhet. Det betyr at Steinerhøyskolen må kunne tilby både en viss bredde og fleksibilitet i studiene, og samtidig bevisst og aktivt rekruttere studenter fra hele Norden til profesjonsutdanningene og tilbud innenfor etter- og videreutdanning.

De viktigste utfordringene

I tillegg til det kontinuerlige arbeidet med å videreutvikle kvalitet i studietilbudene vi allerede har, ligger Rudolf Steinerhøyskolens viktigste utfordring i å sikre videre drift gjennom:

- a) å rekruttere nok studenter
- b) å tilfredsstille akademiske kvalitets- og kompetansekrav

3.2 Prioritert plan for virksomheten

Rudolf Steinerhøyskolens satsningsområder og tiltak er basert på analyser, vurderinger av erfaringer fra kvalitetssikringssystemet og konkretiseringer av mål fra strategisk langtidsplan 2005 – 2015 i en årlig prioritert plan. Nedenfor følger en sammenfatning av satsningsområdene for 2014. Planen inneholder også detaljerte lister over tiltak, ansvar og anslått ressursbehov. Planen er strukturert

innenfor sektor- og virksomhetsmålene slik de fremkommer i «Statsbudsjettet for 2014 kap. 260 post 70 - Tilskuddsbrev til private høyskoler». Steinerhøyskolens egne virksomhetsmål er markert med blå skriftfarge.

1. Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov (Sektormål 1)

- 1.1. Tilstrømming: Øke studenttall, særlig på profesjonsutdanningene – styrke arbeidet med rekruttering og markedsføring
- 1.2. Profilere høyskolens egenart, verdigrunnlag og tilbud
- 1.3. Gjennomføring på normert tid, øke gjennomstrømming
- 1.4. Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

2. Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet (Sektormål 2)

- 2.1. Utvikle og iverksette en langsiktig og helhetlig plan for forsterkning av forskning, utviklingsarbeid og publisering
- 2.2. Ivareta og styrke samspillet mellom forskning og utdanning internt og mot samarbeidspartnere
  - 2.2.1. Rekruttere og ivareta høyt kvalifiserte medarbeidere
  - 2.2.2. Utvikle gode ph.d.- prosjekter for fremtidige medarbeidere som kan tilføre viktig kunnskap til praksisfeltet
  - 2.2.3. Videreutvikle interne og eksterne arenaer for samarbeid om forskning og utviklingsarbeid

3. Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskapning (Sektormål 3)

- 3.1. Øke andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet
- 3.2. Samarbeide tett med samfunns- og arbeidsliv
  - 3.2.1. Videreutvikle utdanningstilbudene i tråd med skolenes, barnehagenes og de helsepedagogiske virksomhetenes behov og evaluere studietilbud i samarbeid med de respektive forbundene som representerer praksisfeltene
  - 3.2.2. Gi relevante etter- og videreutdanningstilbud, god informasjon om innpassing
  - 3.2.3. Opprettholde satsning på formidling gjennom kurs, foredrag og artikler i tidsskrifter
- 3.3. Fleksibel utdanning, tilrettelegge studiet for ulike studentgruppers behov
  - 3.3.1. Modulbaserte videreutdanninger og andre deltidsstudier, spesielt med tanke på nettbasert læring, lokale/regionale samlinger i kombinasjon med sentrale samlinger

4. Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle (Sektormål 4)

- 4.1. Langsiktig økonomisk planlegging, trender og strategiske mål – langtidsbudsjett
  - 4.1.1. Effektiv og strategisk ressursstyring – klare prioriteringer sett i forhold til samfunnsoppdraget (skolenes, barnehagenes og de helsepedagogiske virksomhetenes behov)

4.2. Skape et robust fagmiljø gjennom samarbeidsavtaler på nasjonalt og internasjonalt nivå

4.2.1. Videreutvikle konkret samarbeid om utveksling av menneskelige ressurser
(førstestillingskompetanse), forskningsprosjekter og programutvikling

4.2.2. Fusjonere med Eurytmihøyskolen og Berle Antroposofiske Arbeidssenter

5. Andre forutsetninger og krav

5.1. Åpen tilgang

5.2. Samfunnssikkerhet og beredskap

5.2.1. Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), gjennomgå og oppdatere

5.2.2. Kriseplanverk, evaluere og videreutvikle

5.2.3. Rutiner for hvilke øvelser som skal gjennomføres når (førstehjelp, brann, evakuering, terrorfare)

5.2.4. Holdningsskapende arbeid knyttet til risikoerkjennelse, gjennomføringsevne, samhandling, IKT-utnyttelse og resultatorientert lederskap

Utdanningsinstitusjon: <u>Steinerhøyskolen</u>								
Overordnede spørsmål, jf. plandelen av <i>Rapport og planer (2013-2014)</i> . Spørsmålene besvares kort.								
1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2014, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?								
Svar spørsmål 1: På bachelorstudiene kan Steinerhøyskolen ta imot:								
Lærerutdanning: 30 studenter								
Førskolelærerutdanning (heltid): 20 studenter								
Sosialpedagogikk: 30 studenter								
I tillegg suppleres det med opptak av innpassingsstudenter etter kapasitet.								
2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?								
Svar spørsmål 2: Undervisningslokaler/rom.								
3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?								
Svar spørsmål 3: Nei. Steinerhøyskolen har kun steinerpedagogiske studier.								
4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvike av samme årsaker?								
Svar spørsmål 4: Nei.								
Utdanningsområder	Utdanninger	Opptak høst 2013 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2014 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2014?				
		Antall	Antall	Ca. antall*				
Lærerutdanning	Samlet	71	110					
	<i>hvorav:</i> Treårig lærerutdanning -bachelor i steinerpedagogikk	19	30					
	Førskolelærerutdanning bachelor,treårig	12	20					
	Førskolelærerutdanning bachelor, femårig deltid	-	0					
	Videreutdanning, innpassing	40	60					
Helse- og sosialfag	Samlet	-	30					
	Bachelor i sosialpedagogikk	-	30					
Andre fag	Samlet	38	40					
	Treårig masterutdanning - Master deltid	22	20					
	Studieår i billedkunstfag	16	20					

* Steinerhøyskolen har de siste årene ikke fylt opp alle studieplasser. Det er derfor sannsynligvis ledig kapasitet også i 2014, og derfor ikke behov for en økning i opptakskapasitet.

Veiledning til utfylling

Departementet ønsker en kartlegging av potensialet for vekst i antall studieplasser innenfor dagens studietilbud ved institusjonen i årene framover. Eventuelle planer om å tilby nye studietilbud skal i utgangspunktet ikke inkluderes i denne kartleggingen. Innenfor de prioriterte utdanningsområdene helse- og sosialfag, lærerutdanning og realfag/tekniske fag ber vi om opplysninger knyttet til det enkelte studietilbudet. Andre utdanningsområder spesifiseres under kategorien *Andre fag*. Vi ber om en presisering på hvorvidt studietilbudene er desentraliserte/fleksible. Innenfor alle fagområdene er det mulig for institusjonene å legge til linjer i Excel-skjemaet for å spesifisere studietilbud.

Rudolf Steinerhøyskolen

Budsjett

Inntekter	2 014
STUDIEAVGIFT	3 822 625
KURS	1 923 250
STATSTILSKUDD	11 475 000
NC Admin	75 000
Sos ped støtte	273 000
misc (canteen,BAA, FB, DnE)	600 000
Sum inntekter	18 168 875
Driftskostnader	
LØNN	8 691 566
SPK	1 280 094
FERIEPENGER	1 042 988
AGA	1 553 065
GJESTELÆRER (incl kurs)	1 505 846
PERSONALKOSTNADER	100 000
	0
	0
Sum lønn- og sosiale kostnader	14 173 560
UNDERVISNINGSMATERIELL	100 000
UNDERVISNINGSTUTSTYR	50 000
FAGLITERATUR	125 000
DATA/WEB UTGIFTER	150 000
REKVISITA	150 000
LEIE KONTORMASKINER	100 000
ANNONSER, MARKEDSFØRIN	300 000
TELEFON/PORTO	75 000
BIBLIOTEK	60 000
HUSLEIE	1 102 200
FORSIKRINGER	100 000
SERVERING/REPRESENTASJON	500 000
REGNSKAP	125 000
REVISJON	75 000
INDRE VEDLIKEHOLD	140 000
KONTINGENTER	75 300
MØTER, KURS, OPPDATERI	100 000
REISER	500 000
TAP PÅ FORDRINGER	38 226
CONTINGENCY	76 050
Sum driftskostnader	3 941 776
Resultat før avskrivninger	53 539
AVSKRIVNINGER	75 000
Resultat etter avskrivninger	-21 461
Finans	
RENTEINNTEKTER	60 000
Netto finans	60 000
Årsresultat	38 539